

سکان دار تشیع

زیارت امامان و امامزادگان، اعلام وابستگی فکری و عاطفی به ایشان است. زیارت پاکان، در زندگی و پس از مرگ، فریاد محبت و ولایت است و آثار تربیتی، اجتماعی و معنوی فراوانی را برای زائران به ارمغان می آورد. «آمزش گناهان، ایمنی در روز قیامت، امنیت در برابر آتش جهنم، شفاعت» اینها وعده های الهی است که به زیارت کنندگان قبور امامان و امامزادگان داده شده است.

مقدمه

زیارت امامان و امامزادگان، اعلام وابستگی فکری و عاطفی به ایشان است. زیارت پاکان، در زندگی و پس از مرگ، فریاد محبت و ولایت است و آثار تربیتی، اجتماعی و معنوی فراوانی را برای زائران به ارمغان می آورد. «آمزش گناهان، ایمنی در روز قیامت، امنیت در برابر آتش جهنم، شفاعت» اینها وعده های الهی است که به زیارت کنندگان قبور امامان و امامزادگان داده شده است.

در روایت آمده است: «هر کس نمی تواند به زیارت مزار ما بیاید قبر برادران دینی صالح ما را زیارت کند.» البته این نکته قابل ذکر است که زیارت بدون معرفت و شناخت درست امام و امامزاده و زیارت شونده، مایه محرومیت از فیض فراوان و الطاف زیارت شونده است.

در بیان فضائل حضرت عبدالعظیم (ع)

یکی از محدثین جلیل القدر و بزرگوار که در خدمت ائمه معصومین بوده و از محضر ایشان تحدیث می کرده، حضرت عبدالعظیم بن عبدالله بن علی بن الحسن بن زید بن الحسن بن علی بن ابیطالب (ع) است. این سید شریف بزرگوار از مشایخ حدیث و از زهاد و عباد زمان خود بود.

با مراجعه به کتب رجال و احادیث نقل شده از ایشان، درمی یابیم که وی به محضر سه نفر از ائمه معصومین (ع) رسیده و از آن بزرگواران نقل حدیث کرده:

حضرت رضا (ع)

حضرت جواد (ع)

حضرت هادی (ع)

البته در زمان حضرت موسی بن جعفر (ع) نیز در قید حیات بوده و با عده کثیری از اصحاب آن حضرت معاشرت داشته و لکن محضر ایشان را درک نکرده است.

از اخبار منقول به طور وضوح استفاده می گردد که وی مورد مهر و علاقه و محل اطمینان و اعتماد ائمه اطهار (ع) بوده است. برای نمونه دو روایت در بیان فضائل حضرت عبدالعظیم می آوریم:

1. صاحب بن عباد در رساله خود بیان کرده: ابوحامد رازی گوید: خدمت حضرت هادی (ع) رسیدم و از آن جناب مسائلی پرسیدم هنگامی که اراده کردم از محضر مقدس بیرون شوم فرمود: هرگاه مشکلا تی برای پیغامد کرد آنها را از عبدالعظیم حسنی بپرس و سلام مرا هم به او برسان.

2. درامالی شیخ صدوق ضمن حدیث «عرض دین» آمده وقتیکه حضرت عبدالعظیم خدمت امام هادی (ع) مشرف شد و عقائد خود را اظهار نمود امام فرمود: تو از دوستان حقیقی ما هستی.

این حدیث مارا کفایت میکند تا به فضایل و مقامات حضرت عبدالعظیم پی ببریم چرا که شیعه و محب واقعی اهل بیت (ع) بودن مقامی است که هرکس به آن نائل نمیشود.

در حالات عبدالعظیم در رساله صاحب بن عباد این گونه آمده:

عبدالعظیم در امور دین آگاه و مطلع، و به مسائل مذهبی و احکام قرآن بخوبی آشنا بوده و حقائق دینی را درک می کرده و به عقل و توحید که مذهب اهل حق است اعتقاد داشت.

عبدالعظیم حسنی کتب و تألیفاتی هم دارد که از آن جمله کتابی است، که به «یوم و لیل» نامگذاری کرده بود عده ای از بزرگان شیعه و مشایخ حدیث و روایت از وی أخذ حدیث کرده اند.

عبدالعظیم از سلطان وقت بیمناک و اندیشمند بود، او خائفاً در شهرها گر دش میکرد و خود را قاصد و پیک سلطان به مردم معرفی میکرد، در این هنگام که او در شهرها از ترس عمال خلیفه وقت در سیر بود، وارد شهر ری شد و در محله ساربانان به منزل یکی از شیعیان در «سکه الموالی» ساکن گردید. روزها در سرداب این منزل به سر میبرد شبها را به نماز و روزها را به روزه میگذراند.

در این موقع که در این خانه مخفی بود گاهی به طور ناشناس از خانه خارج میشد و قبری را که اکنون در مقابل قبر او قرار گرفته زیارت میکرد و در بین آن منزل و قبر نیز راهی فاصله شده بود، وی اظهار می داشت که این متعلق به یکی از فرزندان موسی بن جعفر (ع) است.

در این هنگام خبر ورود عبدالعظیم حسنی به گوش شیعیان رسید و دوستان و محبان اهل بیت (ع) از ورود او آگاه گردیدند، اکثر آنها با او آشنا شدند و با وی رفت و آمد کردند.

ثواب زیارت

در هزاره اخیر تاریخ اسلام مزار حضرت عبدالعظیم زیارتگاه بسیاری از شیعیان بوده و سال به سال بر شمار آنان افزوده شده است، این توجه سرچشمه های متعددی دارد که می توان تأکید و سفارش پیشوایان معصوم را از عوامل مهم آن دانست:

صاحب بن عباد گوید: مردی از اهل ری خدمت امام هادی(ع) رسید و حضرت به او فرمود: در کجا بودی و از کجا آمدی؟ عرض کرد: به زیارت حضرت سیدالشهدا(ع) رفته بودم حضرت فرمود: آگاه باش اگر عبدالعظیم حسنی را که در شهر شما مدفون است زیارت میکردی مثل این بود که حضرت ابی عبدالله الحسین(ع) را زیارت کرده باشی [ii]. نمونه ای از اخبار و روایات حضرت عبدالعظیم (ع):

• حضرت رضا(ع) فرمود: مؤمن کسی است که هرگاه نیکی کند از عمل خود خوشوقت گردد و هرگاه از او عمل بدی سر زد استغفار و بازگشت کند مسلمان کسی است که مسلمین از دست و زبان او در آسایش بسر برند از ما نیست آن کسی که همسایگان از شرور و فساد آن در امان نباشند.

(عیون الاخبار- باب ما جاء عن الرضا(ع) من الاخبار المجموعه الحديث)

• عبدالعظیم حسنی از حضرت جواد از پدرش و او از جدش روایت کرده که فرمود: از حضرت صادق(ع) شنیدم میفرمود: سرپیچی از فرمان و دستورات و پدر و مادر از گناهان بزرگ است زیرا خداوند عاق و لا عاق را ستمگر بدیخت معرفی فرموده و او را به سخت ترین عذاب و شکنجه وعده داده است. (علل الشرایع- الباب 229 الحديث 2) برای دستیابی به مجموعه احادیث نقل شده توسط حضرت عبدالعظیم می توانید به مسند حضرت عبدالعظیم نوشته آقای عزیزالله عطاردی مراجعه کنید.

آرمیدگان بارگاه

به جز امامزاده همزه بن موسی بن جعفر(ع) که پیش از حضرت عبدالعظیم در آن مکان دفن گردیده بود و همانطور که گفتیم حضرت عبدالعظیم قبر وی را زیارت میکرده، صدها شخصیت ارزنده و فرهیخته دینی و فرهنگی در جوار حضرت در خاک آرمیده اند و در سایه لطفش متنعم و آسوده اند که ما در این مختصر نام چند تن از این سادات بزرگوار و عالمان دینی را یاد میکنیم.

امامزاده طاهر

وی از نوادگان امام سجاد(ع) می باشد و نسب وی با هشت واسطه به آن حضرت منتهی می گردد. در مقام معنوی او این گونه آمده که جسد وی تا سالها پس از ارتحال ایشان، سالم مانده (همانگونه که در زیارتنامه ایشان می خوانیم).

ابوالفتح رازی

از مکتب این مفسر فرزانه، اندیشمندانی چون ابن شهر آشوب و منتجب الدین علی بن بابویه برخاسته اند. تفسیر & لا یروض الجنان و روح الجنان; از اوست.

میرزا محمد علی شاه آبادی

از مکتب عرفانی و روحبخش او، فرزانه ای چون امام خمینی(ره) بر عالم اسلام تقدیم شد.